

Az élet kenyere

Lekció: Jn 6,22-71 / Textus: Jn 6,35

2021. június 6.

János evangéliumában újra és újra találkozunk Jézus „én vagyok” kezdetű önkijelentéseivel. Így áll előttünk ma a 35. vers: „*én vagyok az élet kenyere. Aki énhozzám jön, nem éhezik meg, és aki én bennem hisz, nem szomjazik meg soha.*” Hasonlóképpen hallottuk Tőle, mikor azt mondta: „*én vagyok a világ világossága*”, „*én vagyok az igazi szőlőtő*”, „*én vagyok a jó pásztor, aki életét adja a juhokért*”, „*én vagyok az ajtó, aki rajtam megy be, üdvözüi.*” Egy alkalommal pedig az elfogása éjszakáján semmit nem tesz hozzá, csak ezt mondja: „*én vagyok*” – s amikor ezt kimondja, akkor a katonák, akik az elfogására jöttek, hátraesnek. Az az igazság érvényesül itt, hogy amikor Jézus megszólal: „*én vagyok*”, akkor ő nem csak egyfajta képi, szimbolikus beszéddel elmond önmagáról valamit, hanem erővel jelen van, kijelenti önmagát. „*Én vagyok*” – ez a mondat a zsidó gondolkodásban visszamegy a kezdetekhez, amikor Isten bemutatkozott Mózesnek: „*vagyok, aki vagyok*”. Amikor Jézus így jelenti ki önmagát: „*én vagyok*”, akkor a lényét, lényegét, isteni dicsőségét jelenti ki az őt hallgatóknak - és ezek az önkijelentések mindig választás elé állítanak bennünket, mindig a hit vagy a hitetlenség útját nyitják meg előttünk.

Jézus beszédei súlyos beszédek, és boldog az az ember, aki nem botránkozik meg Jézus súlyos szavaiban. Mivel ez nem könnyű, egy rövid fohással menjünk tovább!

Jézus, aki önmagadat jelentetted ki élő és valóságos módon, könyörülj meg rajtam, hogy minden tökéletlenségemben ne rontsam el a Te igédnek igazságát; és könyörülj meg mindannyiunkon, akik halunk ma Téged, hogy ne botránkozzunk meg azon, ahogyan Te kijelentetted magadat nekünk! Ámen!

Jézus „én vagyok az élet kenyere” kijelentése kapcsán három dologról fogok beszélni előttetek:

1. Mi az, ami szükséges?
2. Hogyan lehet a miénk, ami szükséges?
3. Milyen válságot okoz mindez?

1. Mi az, ami szükséges?

Jézus azt mondja: „*én vagyok az élet kenyere, aki ebből a kenyérből eszik, az soha meg nem éhezik, annak örök élete van*”. Mi ez a kenyér, hogyan ragadhatjuk meg? Mi az a végső nagy szükségünk, amire válasz lehet Jézusnak ez a kijelentése? Mi az a keresés, mi az a vágyódás, amelyre válaszul Jézus önmagát adja az embernek válaszul? Mi az a legalapvetőbb szükség, amire éhezik minden ember? A történet valós idejében, Jézus korában a kép a kenyérről sokkal könnyebben megragadható volt, hiszen amikor Jézus megvendégeli, megeteti, kenyérral jóllakatja őket, akkor valami olyat ad nekik, ami a sokaság jelentős részének mindennapi egzisztenciális kérdés. Nekik naponta meg kellett dolgozni a betevő falatért. Mi azonban más körülmények között, bőségben élünk, nekünk a kenyér nem egzisztenciális kérdés. Nem tudjuk tehát innen megragadni, miről is van szó. Ott sem csak a kenyérről volt szó, hanem jóval többről, mindarról a feszítő kérdésről, hogy kik ők valójában. Kik vagyunk mi, mint Isten népe? Őseink azok voltak, Izrael gyermekei, akiket Isten kiszabadított a rabszolgaságból, akikkel utána szövetséget kötött, hogy mi az Ő népe vagyunk, Ő pedig a mi Istenünk, és akiket utána Isten Mózes vezetésével, mannával táplált a pusztában. Amikor az Egyiptomból való szabadulás után, de még az otthonukba való megérkezés előtt Isten a sivatagban vezette Izraelt, az nagyon nehéz, nagyon különleges időszak volt az életükben. Sokat zúgolódtak a szükségük miatt, és Isten mannával táplálta őket. A manna különleges dolog volt, naponta hullott az égből a földre, összeszedeggették, megőrölték és abból készítették a kenyeret. Nem volt a sivatagban más, Isten így gondoskodott róluk, így táplálta

őket. Ezért amikor megtapasztalják, hogy Jézus csodálatos módon jóllakatja őket kenyérrel, akkor nem csak arról van szó, hogy végre van testi kenyér, fizikai táplálék, hanem arról is szó van, hogy ezen a különleges emberen, Jézuson keresztül valami hasonlót élhetnek át, amit az őseik átéltek a régi időkben. De akkor ki ez az ember, és kik vagyunk mi?

Ennek a fényében szeretnék arról beszélni, mi ma minden ember égető nagy szüksége. Végső értelemben az a mi egzisztenciális nagy szükségünk, hogy egészen mélyen, ne csak kognitívan, intellektuálisan, hanem a lényünk, a zsigereink mélyéig tudhassuk: kik vagyunk valójában. Honnan jöttünk? Miért vagyunk itt? Hova tartunk? Mi a jelentése azoknak a napoknak, amiket élünk egyiket a másik után? Kihez tartozunk? Mit jelent szeretni? Mit jelent szeretettnek, értékesnek lenni? A legmélyebb kérdések ezek, amelyekre maróan éhezi a választ minden ember, akár kereszténynek vallja magát, akár nem. Mert van egy énünk, amit kifele mutatunk, és van egy énünk mélyen a bensőnkben, aki küzd ezekkel a kérdésekkel, de vajon ez a kifelé megélt én és a belső gondolataink, érzéseink találkoznak-e? Egymásra találnak-e abban a mély megpihenésben, nyugalomban, amelyben bizonyosan tudhatjuk, kik vagyunk, hova tartozunk, miért vagyunk ebben a világban, honnan jöttünk és hova tartunk? Nagyon-nagyon mély éhség ez az emberben. Mi a valóság mélyen bennünk? Hol van a megnyugtató válasz erre a mardosó, kínzó kérdésre, hogy valójában kik vagyunk?

Szeretném, ha megpróbálnátok most őszintén, képszerűen magatok előtt látni a saját válaszotokat erre a kérdésre. Az első válasza ugyanis a szívünknek, hogy az vagyok, amim van, amit elértem; vagy azzá leszek majd, amim lesz, amit el fogok érni. Valami, ami a teljesítményem, az eredményem. Mi az a dolog az életben, ami úgy van ott, hogy ha ránézel, akkor jóleső, meleg érzéssel tölt el: ez itt van, ez vagyok én, ez tartozik hozzám, ez mondja meg, hogy ki vagyok. Vagy ha előre tekintesz: mi felé irányul az életed? Mi az a vágyott valóság, ami képszerűen ott él benned, hogy amikor el fog jönni a pillanat és megragadhatod, akkor végre az leszel, aki lenni szeretnél, akkor végre megnyugodhatsz ebben a kérdésben? Idősebbek miről érzitek azt, hogy jó ránézni, mert megvan; vagy hol van az a mély hiányérzet, szomorúság, vigasztalanság, ami azt mondja benned: ezt nem tudtam megragadni, megszerezni, és ezért nem lettem soha azzá, amivé lennem kellett volna? Nem olyanok lettek a gyerekeim, amilyenek szerettem volna - vagy sok-sok mindent betehetünk ide. Ha ott van, magad előtt látod életednek ezt a súlypontját, amire így tekintesz jóleső elégedettséggel, erős vágyakozással, vagy fájó hiánnyal; amiről úgy tartod: ez vagyok én, ettől vagyok valaki – akkor most arra kérlek: egy pillanatra képzelj el, mi történik, ha ez elvételik az tőled, vagy soha nem fog megadatni neked? Merd átgondolni: mit érzel, ki vagy te valójában, ha ez a megragadott vagy még csak vágyott dolog, teljesítmény vagy eredmény, ez nincsen? Akkor ki vagy te? Mi a valóság? Miben nyugszik, hol pihen meg a lényed, a lelked ebben a kérdésben?

Rátekinthetünk arra is, miképpen éhezünk a lényünk mélyén mások szeretetét. Ahhoz, hogy valakik legyünk, kell, hogy mások csodáljanak, elismerjenek bennünket. Nem az igaz, egészséges szeretetről beszélek, hanem arról, amikor minden rezdülésünkkel, törekvésünkkel, tervünkkel, ahogy nézzük az útjainkat, hogyan fogunk mozogni az emberek között, azt latolgatjuk: hogyan fogjuk begyűjteni mások szeretetét, csodálatát, elismerését, mert csak ez által lehetek azzá, aki lenni szeretnék. Ez definiálja, ez mondja meg, ki vagyok. Tekints rá egy pillanatra: ha ez elvételik, vagy soha nem kapod meg, ezek nélkül ki vagy te valójában?

Ki vagy te valójában? Az vagy, amit posztolsz? A képek, amelyek körbevesznek? Ilyen világban élünk, illúzióval vesszük körbe magunkat. Beállítod a helyszínt, gyönyörűen pózolsz, húsz, ötven, száz képet lőnek rólad, majd végigmész ezeken, kiválasztod a legeslegjobbát, kirakod, posztolod, és azt mondod magadban belülről: ez vagyok én. Ezt fogják látni rólam. Ugyanezt teszi az összes barátod is, mindenki kirakja az ily módon megalkotott képeket önmagáról. Mindannyiunknak szükségünk van a másikra ahhoz, hogy megtudjuk, kik vagyunk valójában, de az illuzórikus képünket tesszük ki és illuzórikus képekkel hasonlítjuk össze. Kirakat-

világban élünk, közben azon gondolkodunk, hogy kik vagyunk, mi a valóság. Ez a valóság? Dehogyan ez a valóság! Hol van akkor az igazi valóság, hol van a válasz erre a maró, kínzó kérdésre, hogy ki vagyok valójában?

Az, hogy tudjuk, kik vagyunk; megnyerjük a választ erre a kérdésre; elérkezzen egy mély megpihenés, szabadság, belső bizonyosság, az olyan alapvetően fontos az életünkben, mint a kenyér. Nem luxuscikk, hanem egzisztenciális szükség. Mert ha nincs, éhezünk és kolduljuk - és azt hiszem: kevesebb van ebből a fajta kenyérből a mai világban, mint Jézus idejében az igazi kenyérből.

Jézus megjelenik, és azt mondja: „*Én vagyok az élet kenyere, aki eszik ebből a kenyérből, az soha többé meg nem éhezik.*” Mit jelent ez? Hogyan lehet Ő válasz erre a kínzó éhségre?

2. Hogyan lehet ez a miénk?

Meghívás.

Nézzük, mi történik Jézus és hallgatói között! Jézus meghívja őket, és oda szeretné irányítani a figyelmüket, ahol a valódi válasz van ebben a kérdésben. Ez azonban nem megy könnyen, mert akik keresik a kenyeret, vagy az identitást, máshol keresik. Az emberek, akiket Jézus jóllaktatott a kenyérral, mennek utána. Jézus egy ponton azt mondja nekik: „*nem azért kerestek engem, mert jeleket láttatok, hanem azért, mert ettetek a kenyérből és jóllaktatok.*” Amit én veletek tettem, hogy megszorítottam a kenyeret, az egy jel volt, ami valami többre mutat. Jóval többre annál, hogy jóllaktatok. Ti azonban nem akarjátok látni azt a többet, ami itt jelen van, csak azt akarjátok, hogy újra és újra jóllakassatok benneteket. Ezért akartok engem királlyá tenni. Legyek olyan vezető, próféta, aki, mint ahogy Mózes el tudta intézni a pusztában az atyáink idejében, szintén el tudja intézni, hogy adassék a táplálék, és jobb legyen a sorsunk! Jézus azt mondja nekik: a kenyér helyett, amit kerestek, rám nézzetek és engem keressetek! „*Ne a veszendő eledelért fáradozzatok, hanem az örök életre megmaradó eledelért, amit az Emberfia ad majd nektek! Mert őt pecsétjével igazolta az Isten.*” A hallgatói azonban nem értik, miről beszél. Isten pecsétje van rajta? Akkor beszéljünk Istenről! Mi az első gondolat, ami eszükbe jut, ha már Istenre terelődött a szó? Mit kell tennem, hogy tetszek Istennek? Hátha még kenyér is lesz belőle! Hátha még identitás is lesz belőle! Itt ez a kínzó kérdés, mit kell hát tennem, hogy választ kapjak rá? Jézus azt mondja: „*az az Istennek tetsző dolog, hogy higgyetek abban, akit Ő küldött!*”

Hogyan lehet a miénk ez, amit ilyen erővel keresünk és vágyunk? Jézusban - de nem úgy, ahogy gondoljuk. Mert hasonlóan vagyunk mi is, mint ott akkor ők voltak: kell nekik Jézus, de csak azért és addig, amíg megelégtí a kenyér iránti vágyukat. Közületek is számosan ugyanígy vagytok ezzel: keressétek a választ erre a mély kérdésre. Ott van előttem a fantomkép: mi fogja majd megadni azt, amitől végre meg fogtok nyugodni abban, hogy kik vagytok, kik lesztek. Ezt a megálmodott valóságot, eredményt keressétek, Jézus pedig arra jó, hogy ezt megadja nektek. Ezért akartok hűségesebb, jó keresztények lenni, Jézust követni: cserébe adja már meg, amire szükségem van! Végössze értelemben az fogja meggyógyítani, helyretenni az életem, abban érkezik majd el végre a megnyugtató válasz, hogy ki vagyok én, hova tartozom, mi ennek az egésznek az értelme, ki az, aki szeret engem, mi az értékességem.

Jézus ezen a ponton azt mondja: ne használj engem arra, hogy megkapj valamit, ami által meg akarod találni az identitásodat, hanem engem keress! Jézus megkérdezi: valójában kinek keresel? Használni akarsz engem, hogy valamit megnyerj, ami által úgy gondolsz, hogy rendbe rakod az életedet - vagy engem magamat látsz? Azaz: ne a kenyérért keressetek, mert jóllaktatok! A jeleket lássátok: ki van itt?

Kétely

Ezen a ponton, ha Jézus meghívott minket és rámutatott valamire, megjelenik bennünk a kétely, egyetlen pillanat alatt. Ha nem jelent meg benned a kétely, hogy igaz lehet-e ez, akkor nem léptél bele ebbe a történetbe! A lényednek ezt a legmélyebb egzisztenciális kérdését nem merted kitenni Jézus elé. Mert ha ki

merted tenni, és elkezdted vele gondolkodni, akkor ezen a ponton, amikor Jézus azt mondja: ne ott keresd, ahol eddig kerested, mert én vagyok itt, akkor ebben a pillanatban azt kell, hogy érezd, hogy ez megállít, megriaszt, mert hatalmas tétje van. Hogyan lehet elengedni a fantomképet, amitől életünk identitását reméltük, vagy véltük megtalálni? Ugyanakkor: milyen hit az, ami nem egzisztenciális mélységekben születik, és aminek nincs tétje? NE ijedj meg tehát, ha ott feszül benned a kérdés: honnan tudjam, hogy Jézus valóban elegendő választ jelent erre a nagy kérdésre? Hogyan merjem magam ebbe átengedni?

Önkijelentés

Figyeljétek Jézus hallgatóit! Ugyanez a kétely feszül bennük is. Ezt kérdezik: *„és te milyen jelt mutatsz, hogy miután láttuk, higgyünk neked? Mit cselekszel?”* Mi a bizonyíték arra, hogy tényleg úgy van, ahogy mondd? *„Mert - folytatják - atyáink a mannát ették a pusztában, ahogy meg van írva: mennyei kenyeret adott nekik enni.”* Ez rendben van. De te mit mutatsz? Rá merhetem-e magamat bízni arra, akivel itt dolgom van? Amikor megjelenik bennünk ez a kétely, Jézus nem kezd el magyarázkodni, vitatkozni, érvelni, hanem kijelenti önmagát, és azt mondja: *„Én vagyok az élet kenyere.”* Felépíti a kijelentést. Azt mondja nekik: *„igen, a ti atyáitok valóban Istentől kapták a tápláló eledelt a pusztában, de nem Mózes adta nektek a mennyei kenyeret, hanem az én Atyám adja nektek az igazi mennyei kenyeret. Mert az Isten kenyere a mennyből száll le, és életet ad a világnak.”* Az emberek rávágják: ha van ilyen, Uram, add nekünk mindig ezt a kenyeret! Ekkor jelenti ki nekik Jézus: *„én vagyok a kenyér, amely leszállt az égből.”* Azt mondja tehát nektek is: megadom azt, amire szükségetek van. Vágytok erre a mély bizonyosságra, meggyőződésre, identitásra, hogy tudjátok, hogy ki vagytok? Az Atya megadja nektek. S mikor felujjong a szívetek: *„Megadod? Akkor adjad!”* – akkor Jézus azt mondja: *„én vagyok a kenyér!”* Én vagyok az identitásod! Én vagyok az életed! Én magam, aki alászálltam a mennyből.

Hit (mint válasz)

Ebben a pillanatban érezzük, hogy itt állásfoglalást kell tennünk. Mert ez vagy igaz valóság, megélhetjük, és működni kell; vagy nem igaz, elfogadhatatlan, használhatatlan, és nyugodtan figyelmen kívül hagyható. Mit jelent hittel elfogadni mindezt? Egy képpel szeretném ezt is elétek adni – azoknak is, akik még csak közeledtek, gondolkodtok, keresitek, mi is ez a kereszténység; azoknak is, akik már Krisztus követőjének valljátok magatokat, mert újra és újra eljutunk ehhez a ponthoz. A kép egy útelágazás. Egyik irányban ott van a világos, vagy kevésbé világos vágad, célod és terved: így érem el, így szerzem meg, amit keresek. Amiről beszéltünk, amit magad elé képzeltél: így, ilyen módon, ha ez megvan, végre választ kapok a kérdésre, hogy ki vagyok én. Látod az utat is, megvan a terved a lépésekre, mikor, milyen módon fogsz a célodhoz elérkezni. A másik irányban az úton semmi más nincs, csak egyedül Jézus. Semmi más. Nincs mikor, nincs hogyan, nincsenek pontos lépések, csak Jézus maga. Az egyik oldalon látod tehát a mikort és a hogyan – de ezen az úton csak illuzórikus, ha berajzolod magadnak Jézust, hogy majd mindezeket az Ő segítségével fogod végigcsinálni. A másik oldalon csak Jézus van és az Ő ígérete: *„én vagyok az élet kenyere. És aki ebből a kenyérből eszik, soha meg nem éhezik.”* A hit kérdése, melyik irányban indulok el ennél az útelágazásnál. Elég lehet Jézus ígérete? Ha erre az ígéretre állva indulok el, nem fogom tudni előre a lépéseket, hogyan és mikor fog megszületni a válasz. Csak egy ígéret van előttem. Csak Jézus maga. A másik irányban ott van az általam megtervezett, kitaposott út, de ott nincs jelen valóságosan Jézus. Ez a hitnek és a hitetlenségnek a választás. Elég lesz-e neked az életed legmélyebb, egzisztenciális kérdésére Jézus?

Hogyan adja Jézus az identitást? A kérdés, hogy mi határozza meg, kik vagyunk valójában. A bibliai válasz az, hogy a legmélyebb identitásunk az Istennel, az alkotónkkal való kapcsolatban rejlik. Jézus az Atyára tekint, Istenre, a Teremtőre, aki megformált minden egyes embert a bibliai hitvallás szerint, aki szeret, és aki ismer minket. Őrá tekint, amikor azt mondja önmagáról: *„én vagyok a mennyből alászállt kenyér.”* Én vagyok, aki összekötlek benneteket azzal, aki titeket alkotott, aki mindent tud arról, hogy kik vagytok, mi az értéketek, mi az értelme a léteketeknek, honnan jöttök és merre mentek, mit jelent szeretni, mit jelent szeretetnek lenni, mit jelent valahova tartozni.

Jézus tovább megy ennél. Később azt mondja: „*én vagyok az élő kenyér, amely a mennyből szállt le. Ha valaki eszik ebből a kenyérből, élni fog örökké, mert ez a kenyér, amit én adok oda a világ életéért, az az én testem.*” Ahhoz, hogy egy kenyérből együnk, a kenyeret meg kell törni. Fel kell vágni, vagy darabokat kell belőle letörni, hogy mindenki részesedjen belőle. Jézus azt mondja: én, mint mennyei kenyér, aki hozom a választ, hozom a táplálékot arra a kínzó éhségre, ami ott van bennetek, én mint kenyér ezt azáltal teszem elérhetővé, hogy odaadom magam, odaadom a testem a világ életéért, megtöreték. Halálában Jézus megtöretik, és evvel osztja szét, evvel adja oda mindazt nekünk, ami neki volt az Atyánál, így ad választ a kérdésre.

Arról beszélgetnek tovább, mit jelent ebből a mennyei kenyérből, Jézusból táplálkozni. Jézus kemény képeket használ: „*az én testemet enni, az én véretem inni*” Nem volt ez bevehető a korabeli zsidóságnak, mint ahogy nekünk sem az. Jézus arról beszél: a hit az nem más, mint hogy valamilyen módon valóságoddá válik az ő valósága. Lelki módon táplálkozol belőle. Ez mély szabadságot ad, felszabadít annak a terhe alól, hogy mindig ki kelljen találnom, fel kell építenem magamat, meg kell ragadni a következő célt, hogy azáltal biztosítsam az identitásom. Amint elkezdesz Jézusból táplálkozni, aki odaadta önmagát érted; amint egyre mélyebben megismered őt, elkezd formálni. Elkezd jóllakatni. Elkezd válaszokat adni életed legalapvetőbb kérdéseire. Elkezdesz otthon lenni őnála. Elkezdesz otthon lenni Istennél. Elkezdesz hazatalálni.

3. Válság

Ahol Jézus kijelenti magát, ott a dolgok kiéleződnek. Elég-e Jézus? Boldog az az ember, aki nem botránkozik meg. Korábban megjelent a kétely: rábízhatom-e magam, elindulhatok-e a hit irányába? A folytatásban Jézus válságot okoz. Olyan erővel forgatja fel mindazt, ahogyan mi a világot, önmagunkat, a reményeinket, a váradalmainkat elképzeljük; olyan radikálisan más válaszokat ad az élet egzisztenciális kérdéseire, hogy ez nagyon mély válságba sodorja az embert. Valójában ugyanis csak két út léteik: a teljes elutasítás, vagy a teljes önátadás. Mind a kettő radikális, mind a kettő a véglegesség felé mutat. Nem divatos, nem ildomos manapság végletelességről és elkötelezettségről beszélni, de ez jelenik meg a történet végén.

Az elutasítás

Azt olvastuk: tanítványai közül (és ez nem a tizenkettőt jelenti, hanem egy tágabb kört, akik Jézussal jártak eddig, hittek benne és követték őt), tanítványai közül sokan, amikor ezt hallották, így szóltak: „kemény beszéd ez, ki hallgathatja őt?” Mai szóhasználattal: „na jó, ez túl sok nekem! Hallgassunk valami mást!” Lehet, hogy benned is ez munkál most. Udvarias vagy, és nem teszed ezt meg, de legszívesebben felállnál és elrohannál innen. Erről az érzésről, erről a reakcióról van itt szó. Jézus, mivel jól tudta, hogy ezért zúgolódnak a tanítványai, így szólt hozzájuk: „*ez megbotránkoztat titeket? Mi lesz, ha majd meglátjátok az Emberfiát felmenni oda, ahol előzőleg volt, meghalni és felemeltetni?*” Ez túl sok, túl kemény. Megbotránkoztató.

Valóban lehetséges, hogy minden éhség és szomjúság, ami bennünket a lényünk legmélyén mardos, megelégül és válaszra talál ebben a furcsa Jézusban, aki testének evéséről és vérenek ivásáról beszél? Válaszold meg magadnak a kérdést! Valóban lehetséges, hogy minden éhség és szomjúság, ami téged személyesen mardos, megelégül, és végső válaszra talál ebben a furcsa Jézusban, aki testének evéséről, és vérenek ivásáról beszél? Valóban lehetséges így élni? Lehetséges, hogy a visszatérő útelágazásoknál, amikor egyik irányban a jól megtervezhető lépéseinket, másik irányban egyedül Jézust látjuk, újra és újra Őfelé induljunk? Valóban igaz, hogy Benne élet van? Olyan identitás, olyan valóság, ami még a halálon túlér? Igaz, hogy rajta kívül halál van? Nem túl leegyszerűsített látás ez? Hadd mondjam nektek: végül a Krisztus-követés mindig ide egyszerűsödik le. Ez az egyszerűség egyszerre a gyönyörűsége, és ugyanakkor a rettenete Jézus követésének. Ha nagyobb a rettenet, mint a gyönyörűség, akkor azt mondjuk: „kemény beszéd ez, ki hallgathatja őt?”

A hitvallás

A válságban végül megszületik némelyekben a hitvallás. Miközben többen visszavonulnak tőle, és nem járnak többé vele, Jézus megkérdezi a szűkebb tanítványi kört, a tizenkettőt: *„vajon ti is el akartok menni?”* Nektek is sok ez? Ti sem bírhatjátok ezt az egyértelműséget? Boldogok vagytok, ha Péterhez hasonló meggyőződéssel mondjátok: *„Uram, kihez mennénk? Örök élet beszéde van nálad. És mi hisszük és tudjuk, hogy te vagy az Isten szentje.”*

Fohászkodjunk!

Ha Te nem vonzol bennünket, Urunk, mi soha nem fogunk követni Téged. Ha Te nem mentesz meg bennünket, mi csak addig jutunk, hogy megbotránkozzunk Tebenned. Az a tűz azonban, amit most sokak szívében lobbantottál, akár hívőnek, akár hitetlennek mondja most valaki magát, annak a jele, hogy Te vonzod őt. Ezért kérünk: adj erőt a lábainkba, adj készséget a szívünkbe, adj igaz szót a szánkba, hogy felálljunk, elinduljunk, kövessünk és megvalljuk: mi hisszük és tudjuk, hogy Te vagy az Istennek szentje!

Ámen!

(Lovas András)